

سرمقاله

اذن مذاکره^(۱)

محسن‌هاشمی‌رفسنجانی

حال که ایران به هر دلیل و شاید برای اتمام حجت با طرفداران مذاکره تصمیم گرفته از برخی مطالبات خود در طول ۴۵ سال عبور کرده و فعلا وارد مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا شده و احیاناً در صورت پیشرفت مناسب مذاکرات می‌تواند حداقل در بخش فنی منجر به مذاکرات مستقیم شود و در نهایت به مذاکرات مستقیم در سطح بالاتر برسد، حال که تصمیم گرفته شد تا بندهای خاتمان‌سوز تحریم‌ها را پای ایران باز شود تا امکان حل ناترازی‌ها و معیشت و رفاه مردم در قله فراهم شود، مناسب است به این حرکت مهم و جدید ساده‌انکارانه و با دفع‌الوقت و با حل بخش کوچکی از محدودیت‌ها که همانا غنی‌سازی ۳/۶۷ درصد و رفع تحریم‌های هسته‌ای است، نگاه نشود و نگاه عمیق‌تری به آن نشود تا آن‌شاه‌الله باعث تحول جدی در زندگی مردم و حکمرانی دولتمردان و مسئولیت‌پذیری مسئولان و مدیران شود، نه اینکه مشکل برای اداره حداقلی حل شود، می‌دانیم که تحریم‌ها علیه ایران شامل تحریم‌های اقتصادی، تجاری، علمی و نظامی از سوی آمریکا و متحدان اروپایی و شورای امنیت سازمان ملل، با ماجرای گروگان‌گیری در سفارت آمریکا در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ و بعد به بهانه حمایت ایران از جنبش‌های منطقه از جمله حزب‌الله، انصارالله، حشدالشعبی، برنامه هسته‌ای، حقوق بشری، حقوق اقلیت‌ها، موشکی، مشکل FATF و عملیات های خارج از کشور، قتل‌های زنچیرهای وضع شده است، با این تحریم‌ها ارتباطات تجاری و اقتصادی مختل شده و درآمدهای خارجی کاهش یافته و روشی جدید از فعالیت‌های اقتصادی و تجاری به بهانه تحریم‌ها بر ایران حاکم شده که با نام کاسبان تحریم از آن یاد می‌شود و ضررهای قابل لمس و پنهانی را به کشور تحمیل کرده و در صورت اجازه تهیه گزارش جامع و دقیق می‌تواند به صدها میلیارد دلار مستقیم و غیرمستقیم و عدم نفع بالغ شود. از مشکلات تولید و فروش نفت و مشتقات تا به تاراج رفتن ذخایر مشترک و عدم امکان صادرات بدون سربار ایجادشده برای انتقال پول و تجارت به دلیل استفاده از روش تهاتر و استفاده‌نکردن از اقتصاد بازار و رکود توسعه زیربنایی که موجب ناترازی‌ها و کمبود درآمد دولت شده که منجر به چاپ پول و استقرار و در نتیجه تورم کم‌رشدن تا مرز ۴۰ درصد سالانه و ممتد هم شد.

مجموع موارد مطرح‌شده باید به میز بحث فرهیختگان، کارشناسان، سیاست‌مردان، حاکمان و تصمیم‌گیران براساس واقعیت آمده و برای رفع تمامی آنها اقدام لازم انجام شود، نه اینکه به دریافت اجازه غنی‌سازی در حد NPT و پروتکل الحاقی و رفع تحریم‌های مربوطه قانع شد و در نتیجه مشکلی از مردم حل نشود.

حال که مذاکرات داغ شده و قرار است در سال ۲۰۲۵ به نتیجه برسد، ابتدا باید از بانک مرکزی و دارایی‌های ایران در خارج از کشور شروع کرد و به بحث کارشناسی گذاشت که واقعا حجم منابع بلوکه‌شده ایران در خارج چه مبلغی است. آیا آمار دقیقی در اختیار است و اگر هست، چه عددی است و چگونه آزاد می‌شود.

با جست‌وجو در اسناد و مطبوعات و اینترنت این‌عدد از ۲۰ میلیارد تا ۲۰۰ میلیارد گفته می‌شود، واقعا چه عددی است؟ و چه کسی می‌داند و لیست آن چیست؟ از دارایی‌ها در آمریکا، اروپا، انگلیس، عراق، کره، چین و قطر، چه بخشی از اموال بانک مرکزی است، چه بخشی مربوط به بانک‌های عامل، چه بخشی مربوط به دولت، چه بخشی مربوط به مردم و تجار، سرمایه‌گذاران، چه بخشی از درآمد نفت و اوراق قرضه و چه بخشی از ذخایر و چه بخشی کالاهای نظامی و غیرنظامی است، به نظر در تعداد زیادی از کشورها درآمد دلاری توانسته است منتقل نشود و فعلا بلوکه است، وجوه متعلق به نمایندگان‌ها و شرکت‌های دولتی، به دلار، یا یورو... در چه وضعیتی است.

اگر مذاکرات خوب پیش برود و بعد از آن روابط با آمریکا برقرار شود، طبیعی است که امکان ایجاد پروژه‌های زیربنایی با استفاده از فاینانس‌های درآمدت یا از منابع مالی ناشی از سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز، توسط سرمایه‌گذاران، پیمانکاران داخلی و خارجی، فراهم می‌شود. امکان تبادل کالا، خدمات، تکنولوژی و ارز سرمایه بین کشورها آسان‌تر می‌شود و سرمایه‌های ایرانی‌های خارج از کشور و نیروهای ایرانی خارج از کشور به کشور سرازیر شده و در طول ۲۰ سال آینده این سرمایه‌گذاری می‌تواند به سالانه ۵۰ میلیارد دلار رسیده و به هزار میلیارد دلار بالغ شود.

آنچه مهم می‌شود، چالاکي و انسجام دولت در بخش خصوصی برای جذب این تحول است. بنابراین لازم است نسبت به حرکات افراطیون در دو طرف و کاسبان تحریم که نفع خود را در این وضعیت نمی‌بینند، با حساسیت بیشتری نگاه شود.

شنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۴
۱۱ ذی‌الحجه ۱۴۴۶
۷ ژوئن ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۲۷
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

گزارش میدانی «شرق» از محله دختر گمشده؛ دو روز پس از پیداشدن پیکرش در بیابان

عزاداری در سکوت برای الهه

نسترن فرخه؛ بدون صوت قرآن ای نواي غم‌انگیزی که سوگ این خانواده را نشان دهد، بنرهای تسلیت را به دیوار این خانه سیاه‌پوش می‌چسبانند. تمایلی به حرف‌زدن ندارند: «به ما گفته‌اند مصاحبه نکنیم، گفته‌اند هیچ کاری نکنیم». اهالی محل و همسایه‌ها هم به عزاداری بی‌سروصدای آنها اشاره می‌کنند که داغ دختر جوانشان را در سکوت پیش می‌برند. ساعت ۱۱ صبح جمعه شانزدهم خرداد، یکی از کوچه‌های منتهی به چهارراه قائم اسلامشهر، مقابل خانه «الهه حسین‌نژاد» غرق سکوت است. نه صدای گریه می‌آید، نه ناله‌های عزاداری. آدم‌ها با رخت سیاه از در بزرگ خانه می‌روند و می‌آیند. گوشه‌کنار کوچه، زنانی از محله، دور هم جمع شده‌اند. صدای یچ‌یچ‌شان به سختی می‌آید. خبر پیداشدن پیکر بی‌جان دختر جوان، صبح پنجشنبه به خانواده حسین‌نژاد رسید؛ پیکری که بعد از ۱۱ روز در

نسترن فرخه؛ بدون صوت قرآن ای نواي غم‌انگیزی که سوگ این خانواده را نشان دهد، بنرهای تسلیت را به دیوار این خانه سیاه‌پوش می‌چسبانند. تمایلی به حرف‌زدن ندارند: «به ما گفته‌اند مصاحبه نکنیم، گفته‌اند هیچ کاری نکنیم». اهالی محل و همسایه‌ها هم به عزاداری بی‌سروصدای آنها اشاره می‌کنند که داغ دختر جوانشان را در سکوت پیش می‌برند. ساعت ۱۱ صبح جمعه شانزدهم خرداد، یکی از کوچه‌های منتهی به چهارراه قائم اسلامشهر، مقابل خانه «الهه حسین‌نژاد» غرق سکوت است. نه صدای گریه می‌آید، نه ناله‌های عزاداری. آدم‌ها با رخت سیاه از در بزرگ خانه می‌روند و می‌آیند. گوشه‌کنار کوچه، زنانی از محله، دور هم جمع شده‌اند. صدای یچ‌یچ‌شان به سختی می‌آید. خبر پیداشدن پیکر بی‌جان دختر جوان، صبح پنجشنبه به خانواده حسین‌نژاد رسید؛ پیکری که بعد از ۱۱ روز در

خانواده‌های عزادار انفجار بندر شهید رجایی در چهل‌م عزیزانشان خواهان اعلام رسمی علت فاجعه و معرفی و مجازات مقصران هستند

در جست‌وجوی حقیقت

صفحه ۱۰

یادداشت

چالش‌های سیاست خارجی ایران در دهه پیش‌رو

پرهام پوررمضان

پژوهشگر علم سیاست

چارچوب پایدار برای همکاری بلندمدت جلوگیری کند. در چنین فضایی، حتی در صورت حصول توافقی جدید یا احیای نسخه‌ای تعدیل‌شده از برجام، امکان فروپاشی مجدد آن در پی تغییر دولت‌ها یا تحولات پیش‌بینی‌ناپذیر، بالا خواهد بود. هم‌زمان، فشارهای لابی‌های منطقه‌ای در واشنگتن، مانند اسرائیل و برخی کشورهای عربی و نقش‌کنگره در مانع‌تراشی در مسیر رفع تحریم‌ها، دستیابی به توافقی قابل اتکا را دشوارتر کرده است. به این ترتیب، بحران اعتماد با غرب نه‌تنها یک مانع فنی در مسیر مذاکره بلکه یک چالش راهبردی برای آینده دیپلماسی ایران خواهد بود که می‌تواند سیاست خارجی را میان دو راهبرد «مقاومت حداکثری» و «مذاکره مشروط» در نوسان نگه دارد.

۲- کنش‌های مقطعی ناپایدار و رقابت‌های فزاینده

یکی از مهم‌ترین چالش‌های سیاست خارجی ایران در دهه پیش‌رو،

یادداشت

اولی را درمان نکنم، دومی مرا خواهد کشت

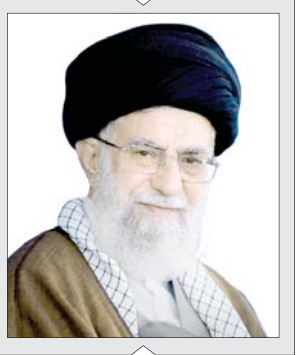
مهدی‌داداحمدی‌شیخانی

در «شرق» امروز می‌خوانید:
چالش زمین • نامه سرگشاده اردشیر صالح‌پور، استاد دانشگاه و پژوهشگر فرهنگ هنر بختیاری به رئیس صداوسیما • سردار تنگسیری: به هر حمله‌ای پاسخ قوی می‌دهیم

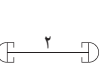
ایران گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانیدعکس:سهیل‌تاکلی شرق

رهبر انقلاب اسلامی در مراسم سی‌وششمین سالگرد ارتحال امام خمینی ^(۹)تبیین کردند:

پیشرفت، امنیت و رفاه با

ادامه مسیر عقلانیت امام ^(۵)

برگزیده‌ها

«شرق» از اخبار و تحولات دیپلماسی هسته ای ایران گزارش می‌دهد

فشار دروین مقاومت در تهران

۳

چه کسی از فروپاشی احتمالی اتحاد ترامپ و ماسک آسیب بیشتری می‌بیند؟

از تسلا تا کاخ سفید

۵

شکست ایران مقابل قطر و نکاتی که هشدارآمیز است

بی‌برنامه‌وبی‌انگیزه

۹

«بانک توسعه» در برابر توسعه

۱۱

ساترا؛ خانه‌ای از شن و مه

۱۲

گزارشی از ریشه‌های اقتصادی حمل‌ونقل عمومی ناکارآمد که الهه حسین‌نژاد یکی از قربانیان آن است

قربانی حمل و نقل ناامن

۴

یادداشت

برای دیده‌بان ایران

مینوخالقی

حقوق‌دان

تقریباً همه آمده بودند، تشییعی به شکوه یک البرز، خوزستان، کهگیلویه و بویراحمد، تنگه تکاب و خائیز.

همراهی پیکر مردی که تمام عمر کاری خود را در جان و دل برای محیط زیست و حیات وحش ایران فدا کرد و یک روز هم به مرخصی نرفت. هدایت‌الله دیده‌بان، محیط‌بان ۵۸ساله‌ای که ۱۵ سال از عمرش را وقف حفاظت از زیست‌بوم‌های کشور کرد، در روز ۱۳ خرداد ۱۴۰۴، در مسیر تنگ تکاب، به سد مارزون، با گلوله شکارچیان غیرمجاز به شهادت رسید، این بار نه در تعقیب و گریز که به سبک وحشیانه و با کینه دزدان طبیعت، در اتومبیل گشت‌زنی به رگبار بسته شد و دل دوستداران طبیعت ایران را خون کرد.

اولین بار او را در حدود ۱۱ سال پیش در مراسم جایزه محیط‌زیستی یحیی دیدم که به عنوان محیط‌بان برگزیده معرفی شد.

همان روز با اولین سلام فهمیدم با محافظ و عاشق طبیعتی روبه‌رو هستم که از فدای جان در این راه ترسی ندارد. فیلمی نشانم داد از درگیری‌اش با شکارچی غیرمجازی که تن به تن هر دو اسلحه به دست روبه‌رو شده‌اند و دیده‌بان با شجاعت پیش می‌رفت تا شکارچی قالب تهی کرد و زمین خورد. شجاعت او چنان بود که شکارچیان هم فهمیده بودند به تنهایی قادر به شیه‌کردن او نیستند و این بار ناجوانمردانه و چندنفرد در ماشین گشت‌زنی پایگاه به او یورش بردند و گلوله‌بارانش کردند.

این اتفاق چیزی کمتر از ۲۰ روز بعد از شهادت یاسر مصدق محیط‌بان پارک ملی گلستان اتفاق افتاد. چنین فاجعه‌هایی روزانه اتفاق می‌افتد و نه تنها زندگی محیط‌بانان ایران را تهدید می‌کند که عرصه‌های طبیعی کشور را دچار مخاطرات جبران‌ناپذیری می‌کند. طی سال‌های گذشته قانون مجری در ارتباط با به‌کارگیری سلاح توسط محیط‌بانان، قانون عام به‌کارگیری

سلاح سال ۱۳۷۳ بود که در ماده ۳ طی ۱۰ بند موارد مشمول این حق را برشمرده است.

ادامه‌در صفحه ۱۱